

Pracovní činnosti

Podmínky:

- výsledná známka bude tvořena známkou z písemek, aktivity, minutek, projektu či referátu, domácích úkolů, kompetenční známky a sešitu
- mou povinností je si vést sešit, v případě, že chybím, si musím dopsat učivo
- veškeré pracovní listy a materiály si lepím do sešitu
- sešit bude na konci pololetí zkontrolován a oznámkován
- v případě vyrušování či nekázně v hodině se stávám dobrovolníkem na zkoušení (i opakovaně)
- zapomínání sešitu bude zohledněno v kompetenční známce

Faktory charakterizující lidskou práci

Práci charakterizujeme podle mnoha znaků. Pro každého člověka má svůj osobní význam. Pro jednoho je nejdůležitější, na jakém pracovišti bude pracovat, pro druhého, jaké bude používat pracovní prostředky, a pro jiného, jakou bude pobírat mzdu.

Základní charakteristické znaky práce:

- **pracoviště** (např. dílna, provoz, laboratoř, obchod, nemocnice, kancelář...atd.)
- **pracovní prostředky** (např. šicí stroj, kamera, štětec, lopata, počítač, vařečka...atd.)
- **objekty (předmět) práce** (např. kovy, dřevo, textil, stavba, film, informace, cenné papíry)
- **produkt práce** (výrobek nebo služba)
- **charakter pracovních činností** (např. montování, prodej, léčení, vzdělávání, řízení)

Pracoviště a pracovní prostředí

Informace o pracovišti je informací o tom, kde se práce vykonává.

Druh pracoviště nám vypovídá o tom, s jakými vlivy pracovního prostředí je třeba při práci počítat:

- vysoká teplota
- hlučnost
- prašnost
- výšky

Druh pracoviště předurčuje i celkový charakter práce:

- v kanceláři bude převažovat práce typu psaní, telefonování, zařizování, vyjednávání a práce s počítačem
- ve výrobním provozu bude typickou prací obsluha strojů
- v laboratoři obsluha měřících zařízení, vyhodnocování výsledků testů a měření
- ve škole to bude výuka dětí
- v obchodě obsluha zákazníků

Základní druhy pracovišť:

- kancelář
- návrhářský ateliér, rýsovna, konstrukční kancelář
- laboratoř, zkušebna
- servisní dílna
- umělecko - řemeslná dílna
- výrobní provoz
- redakce, nakladatelství, grafické studio, tiskárna
- důl, lom
- stavba
- elektrárna
- vodárna, plynárna, kotelna
- požární útvar
- kasárna, vojenské objekty a technika
- policejní stanice, bezpečnostní služba, celní služba, věznice
- hygienická stanice
- soudní síň
- osobní automobil, autobus, nákladní automobil, pojízdný pracovní stroj
- vlak, metro, tramvaj, stanice, nádraží
- letadlo, letiště
- říční loď, námořní loď, přístav
- kuchyně, restaurace, vinárna, hotel
- obchod, pult, přepážka, pokladna
- salon (kosmetický, kadeřnický, masážní)
- nemocnice, ordinace, sanatorium, lázně
- domácnost, dům s pečovatelskou službou
- škola, školka, domov mládeže
- rekreační oblast, koupaliště, sportoviště, fitness centrum
- hrad, zámek, chrám, muzeum, památky
- příroda
- veterinární ošetřovna, zoologická zahrada, stáj, chlév, drůbežárna
- pole, sad, zahrada, vinohrad
- natáčecí studio, filmový štáb, filmová výroba
- divadlo, koncertní síň

Pracovní prostředí

OTÁZKY A ÚKOLY

Pokuste se k následujícím povoláním přiřadit pracoviště z výše uvedeného seznamu (pokud si v některém povolání neumíte nic představit, zkuste to ve vzájemné diskusi). Potom využijte pravý sloupec ke stanovení vlastního pořadí jednotlivých druhů pracovišť podle toho, jak by vám vyhovovaly. Zpětně se podívejte, jak v tomto pořadí skončila jednotlivá povolání.

Řezbář		
Advokátka		
Průvodce		
Vychovatelka		
Sekretářka		
Revírník		
Barman		
Tesař		
Kameraman		

Pracovní prostředky

Pracovní prostředek = to, s čím se práce vykonává

- nářadí a další pomůcky, které jsou třeba pro vykonávání pracovních činností nebo které jejich vykonávání usnadňují či zefektivňují
- jsou to:
 - ruční nástroje a nářadí
 - speciální nástroje a nářadí pro jemnou práci
 - pomůcky a nářadí pro manuální práci
 - měřicí přístroje a aparatury

- stroje a zařízení
- automatizované provozy a linky
- pojízdné pracovní stroje
- dopravní prostředky
- počítač
- telefon, fax
- audio, video a filmová technika
- kopírovací technika
- psací potřeby
- kreslicí potřeby
- ruce, nohy i hlas

cvičení

Řezbář		
Kameraman		
Jeřábík		
Strojvedoucí		
Chemický laborant		
Obchodní cestující - dealer		

Objekty a produkty práce

- **Objekt práce** je to, co je předmětem práce
- **Produkt práce** je to, co je výsledkem práce.

Objekt práce

- to, co se při práci opracovává, zhodnocuje, o koho nebo o co je při práci pečováno, kdo je vyšetřován či vzděláván
- je to tedy to, kvůli čemu je práce vykonávána
- druhy pracovních objektů:
 - kovové, dřevěné, plastové materiály
 - materiály ze skla a keramiky
 - textilní a kožené materiály
 - papír, tiskoviny
 - chemikálie
 - energie
 - stavby, stavební materiály
 - potraviny, nápoje
 - půda, plodiny, rostlinstvo
 - zvířata, živočišstvo
 - zdravotní stav lidí
 - vzdělání lidí
 - vzhled lidí

- informace
- zákony, předpisy, normy
- historické památky, umělecká díla
- dopravní prostředky

Produkt práce

- konečný výsledek práce
- produktem práce je:
 - a) výrobek
 - b) služba

výrobek:

- jednotlivými pracovními činnostmi je předmět práce přeměňován ve **výrobek** př. textilní materiál se prací krejčího přeměňuje v šaty..atd
- mezi výrobky řadíme:
 - zboží, které si můžeme koupit
 - zemědělské produkty
 - stavby
 - suroviny jako uhlí či železná ruda

služby:

- výsledkem není nový výrobek, ale určitá činnost prováděná pro určitého zákazníka (klienta, pasažéra, studenta, pacienta)
 - služby v obchodech, v restauracích, opravnách, kadeřnictvích, kosmetických salonech
 - vzdělávání
 - lékařská péče
 - poradenství
 - poštovní služby
 - doprava

Volba profesní orientace

Osobní zájmy

Při uvažování nad výběrem své budoucí profese bychom měli vycházet ze svých ZÁJMŮ a musíme položit následující otázky:

- TRVÁNÍ – jak dlouho se již zájem projevuje (např. již několik let fotografujeme)
- ČASTÝ VÝSKYT – jak často a jak pravidelně se projevuje
- INTENZITA – dokážeme vynaložit námahu, abychom se svému zájmu věnovali

Zdravotní stav

Člověk nemůže vykonávat určité práce, pokud má zdravotní poruchy, které výkon této práce znemožňují.

Úkol: Napiš 5 nemocí či poruch, které vylučují vykonávání některých profesí

Osobní vlastnosti a schopnosti

Každý člověk má určitou kombinaci osobních vlastností.

Např.

- někdo má silnou vůli a jde za svými cíli
- někdo je trpělivý, jiný nikoli
- někdo pracuje systematicky, jiný chaoticky
- atd.

Vlastnosti, které je třeba při volbě zvažovat:

- důslednost
- trpělivost
- obětavost
- systematickosti
- smysl pro pořádek
- silná vůle
- ukázněnost
- spolehlivost
- čistotnost

Schopnosti = do jisté míry jsou vrozené, každý se však může v průběhu života zdokonalovat *Pokud ale pro určitou schopnost žádné vlohy nemá, je nereálné snažit se tuto schopnost získat!!!*

Schopnosti, které je třeba při volbě povolání zvažovat:

- zručnost
- rychlost reakce, pohotovost
- paměť

- rychlost a správnost úsudku
- soustřednost
- paměť
- technické myšlení
- prostorová představivost
- vynalézavost, nápaditost
- schopnost jednat s lidmi
- schopnost zjednat si autoritu
- schopnost organizovat, plánovat
- schopnost učit se
- schopnost učit se cizí jazyky
- estetické cítění
- talent (hudební, herecký, výtvarný)

Vlivy působící na volbu profesní orientace

Na rozhodování mladého člověka o volbě budoucího zaměstnání působí řada různých vlivů:

- přání rodičů („chci mít syna právníka, lékaře“)
- příklady kamarádů („Honza dělá barmana v hotelu a je v balíku“)
- mediální vzory (chci být zpěvačkou jako hvězda X.Y)

Ve skutečnosti se musíme rozhodovat na základě sebehodnocení a svých přání. Musíme se, co nejdříve dozvědět o své budoucí práci.

ROZHODOVÁNÍ O PROFESNÍ ORIENTACI JE VÝZNAMNÝM ŽIVOTNÍM ROZHODOVÁNÍM, A PROTO JE POTŘEBA K NĚMU PŘISTOUPIT S MAXIMÁLNÍ ZODPOVĚDNOSTÍ A NEUSPĚCHAT HO.

Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb

Než učiníme konkrétní rozhodnutí, tak je potřeba si sestavit vhodné otázky, které si musíme zodpovědět

- Jaké činnosti budu v povolání vykonávat?
- Kde budu pracovat, na jakém pracovišti, v jakém prostředí?
- S jakými pracovními prostředky budu pracovat?
- S jakými materiály budu pracovat? Co budu vytvářet, o co budu pečovat?
- Jaké jsou požadavky na schopnosti, vlastnosti, na zdravotní a tělesný stav?
- Jaká je po povolání poptávka ze strany zaměstnavatelů?

- Existuje uplatnění v mém regionu?
- V jakých platových rozmezích se pracovníci obvykle pohybují?
- Jaké jsou možnosti pracovního postupu, kariéry, soukromého podnikání?
- Jaký stupeň vzdělání je vyžadován?
- Jaký učební nebo studijní obor je třeba absolvovat?
- Jaká je možnost studia po jeho absolvování?
- Na které škole nebo učilišti lze tento obor studovat?
- Jaké jsou přijímací požadavky a šance na přijetí?
- Má škola možnost ubytování? Platí se školné?
- Je pro výkon povolání nutné absolvovat nějaký speciální kurz?

Kde tyto informace získat?

- rodiče a příbuzní
- třídní učitel
- výchovný poradce
- úřad práce

ÚŘAD PRÁCE

- zde je zřízeno **Informační a poradenské středisko** – slouží pro pomoc při volbě profesní orientace

INTERNET

- Průvodce světem povolání – www.gwo.cz
- Integrovaný systém typových pozic – www.istp.cz

Hledání práce

- když už jste vystudovali nebo se vyučili je potřeba si najít zaměstnání.
- nejdříve je potřeba se zaregistrovat na ÚP – Úřad práce
- nečekejte, že ÚP Vám okamžitě najde práci
- věnujte dostatek času přípravě CV – Curriculum vitae – ŽIVOTOPIS
- pro každou pozici si připravte vhodný motivační dopis
- práci musíte hledat aktivně
- využívejte internet, sociálních sítí, nebojte se zajít osobně poptat do různých firem a institucí

www.prace.cz, www.jobs.cz, www stránky budoucího zaměstnavatele

Pololetní projekt

Napsání vlastního strukturovaného životopisu + vytvořit plakát na své budoucí povolání

- **termín odevzdání 27.4. 2018** – v případě nemoci, odevzdání první den ve škole
- životopis použít s údaji po dostudování střední školy (vysoké školy) cca rok 2022 – 2023 – reálně bez srandiček!!
- za oba úkoly budou dvě známky v hodnotě 4
- životopis odevzdáte písemně, vytištěný, dejte si záležet na obsahu i formě
- k povolání zpracovat **plakát** - tvrdý papír o velikosti A3, výtvarně zpracovat, použít obrázky, výtržky z novin, co je smyslem povolání, proč zrovna toto povolání, atd....
- použij odpovědi na tyto otázky:
 - Jaké činnosti budu v povolání vykonávat?
 - Kde budu pracovat, na jakém pracovišti, v jakém prostředí?
 - S jakými pracovními prostředky budu pracovat?
 - S jakými materiály budu pracovat? Co budu vytvářet, o co budu pečovat?
 - Jaké jsou požadavky na schopnosti, vlastnosti, na zdravotní a tělesný stav?
 - Jaká je po povolání poptávka ze strany zaměstnavatelů?
 - Existuje uplatnění v mém regionu?
 - V jakých platových rozmezech se pracovníci obvykle pohybují?
 - Jaké jsou možnosti pracovního postupu, kariéry, soukromého podnikání?
 - Jaký stupeň vzdělání je vyžadován?
 - Jaký učební nebo studijní obor je třeba absolvovat?
 - Jaká je možnost studia po jeho absolvování?
 - Na které škole nebo učilišti lze tento obor studovat?
 - Jaké jsou přijímací požadavky a šance na přijetí?
 - Má škola možnost ubytování? Platí se školné?
 - Je pro výkon povolání nutné absolvovat nějaký speciální kurz?

FINANCE

Finanční gramotnost = je soubor znalostí a dovedností, které člověku umožňují porozumět financím a správně s nimi zacházet v různých životních situacích

Státní rozpočet

Státní rozpočet = plán finančního hospodaření státu

- zahrnuje všechny očekávané PŘÍJMY a VÝDAJE
- prostředek pro přerozdělování financí občanům
- sestavován ministerstvem financí na každý kalendářní rok

Funkce státního rozpočtu:

- stát nakupuje zboží a služby a následně je poskytuje občanům (školství, zdravotnictví, kultura,...)
- stát přerozděluje peněžní prostředky potřebným
- stát udržuje ekonomiku ve správném chodu (např. poskytuje dotace do určitých odvětví)

PŘÍJMY

A) DANĚ

- nejpodstatnější část příjmů (cca polovina z celkových příjmů)
- dané zákonem
- dělíme je:
 - přímé** (platí je přímo osoba/firma) - např.:
 - daň z příjmů fyzických osob
 - daň z příjmů právnických osob
 - daň z nemovitých věcí
 - silniční daň
 - nepřímé** – jsou zahrnuty v cenách zboží a služeb, které kupujeme
 - spotřební daň
 - daň z přidané hodnoty (DPH)
 - ekologická daň

B) OSTATNÍ

- méně významné položky státních příjmů
 - cla
 - různé poplatky
 - příjmy ze státního majetku
 - prostředky z EU

VÝDAJE

A) POVINNÉ VÝDAJE

- cca 75 % celkových výdajů
 - dávky sociálního zabezpečení
 - podpora v nezaměstnanosti
 - mzdy zaměstnanců
 - výdaje na armádu

B) NEPOVINNÉ VÝDAJE

- umožňují státu ovlivňovat vývoj ekonomiky
 - dotace
 - granty
 - jednorázové výdaje

DANĚ JSOU ZÁKLADNÍM PŘÍJMEM STÁTU, A PROTO JE MUSÍME PLATIT VŠICHNI!!!!!!!

Peníze

Vznik peněz

- původně se obchodovalo pomocí **naturální směny** – výměna zboží za zboží
- později vznikly peníze jako **univerzální prostředek směny**

Funkce peněz

- 1) PROSTŘEDEK SMĚNY – za peníze si věci kupujeme a prodáváme
- 2) ZÚČTOVACÍ JENOTKA – peníze vyjadřují, kolik co stojí
- 3) UCHOVATEL HODNOTY – peníze se nám nezkaží, za pár let budou mít téměř stejnou hodnotu co dnes

Formy peněz

A) Hotovostní

= mince a bankovky

- placení v obchodech, podnicích, na poště...
- šetření doma nebo v bankách
- vydává je Česká obchodní banka

B) bezhotovostní

= neexistují v podobě mincí a bankovek, ale jsou to „jen“ čísla

- mají podobu vkladů v bankách
- při platbách se nám odepisují či připisují peníze na účet

Platební karty

A) debetní karta

- čerpání pouze vlastních prostředků na našem účtu

B) kreditní banka

- čerpání úvěrů (půjčky) nezávisle na našem účtu
- zpravidla bezúročné období, po skončení pak VELMI VYSOKÉ ÚROKY!!!!

Banky

Funkce banky:

1. Přijímání a úschova peněz, poskytování úvěrů
2. Zprostředkování platebního styku
3. Nákup a prodej cenných papírů (akcie, dluhopisy, investiční fondy)

Vklady

- **Přebytkové domácnosti**
 - o mají vyšší příjmy než výdaje, peníze jim přebývají
 - o tyto peníze mohou uložit do banky a spořit
- **Deficitní domácnosti**
 - o mají vyšší výdaje než příjmy, peníze jim chybí
 - o tyto domácnosti si tedy mohou vzít půjčku (úvěr) za určitý úrok

Banky v ČR

- v současné době několik desítek bank
- mezi největší banky v ČR patří: Česká spořitelna, ČSOB, KB

Centrální banka

- o = banka bank
- o u nás **Česká národní banka** (ČNB)
- o vykonává dohled nad celým finančním trhem, vydává mince a bankovky, stará se o státní rozpočet

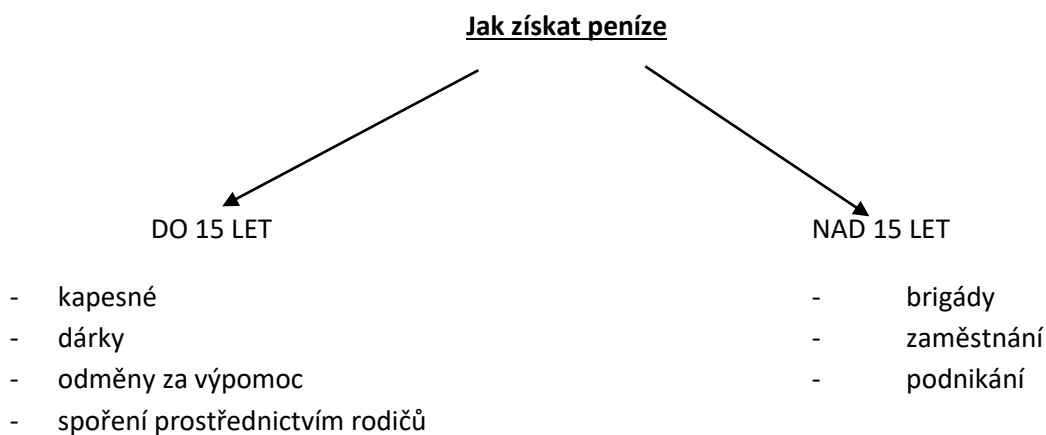
Stavební spořitelny

- o = specializované banky
- o umožňují výhodné spoření a poskytují půjčky na bydlení
- o např. Modrá pyramida, „Buřinka“, „Liška“

Získávání a zhodnocování peněz

Jak přijít k penězům:

- práce
- investice
- výhra
- dědictví
- obchodování
- nelegálně

Co s vydělanými penězi?

- z každého příjmu bychom si měli odložit část stranou (tvořit **rezervu**)
- tyto peníze je dobré dál zhodnocovat:
 - investice
 - spoření

Spoření

A. SPOŘÍCÍ ÚČET

- slouží k ukládání našich dočasně volných peněz
- lépe úročený než běžný účet
- nelze použít k placení

B. TERMÍNOVANÝ ÚČET

- slouží k ukládání našich dočasně volných peněz
- je předem přesně daná výše vkladu, doba trvání vkladu a výše úroku
- zpravidla vyšší úrok než u spořicích účtů, ale peníze nemůže vybrat

C. STAVEBNÍ SPOŘENÍ

- druh spoření sjednaný na přesně danou cílovou částku
- poměrně vysoký úrok
- dostáváme státní příspěvek
- spoření na dlouho dobu

D. POJIŠTĚNÍ SE SPOŘENÍM

- Penzijní připojištění
 - slouží ke zvýšení pobíraného starobního důchodu v budoucnu
- Investiční životní pojištění
 - část vkladů pokrývá životní pojištění a část je investována

Investice

- provádíme je kvůli zhodnocení našich financí
- v budoucnu nám mohou přinášet pasivní příjem
- druhy:
 - podnikání
 - nemovitosti
 - drahé kovy
 - investiční fondy
 - cenné papíry
 - umění
 - vzdělání

Úvěry = půjčky

Kdy využít úvěr?

- vzít si půjčku nemusí vždy znamenat něco negativního
- půjčka nám může pomoci navýšit naše příjmy v budoucnu, urychlit pořízení potřebných věcí

Vždy musíme rozlišit, zda se jedná o **DOBROU** nebo **ŠPATNOU** půjčku!!!!!!!!!!

DOBŘÍ PŮJČKA

- Majetek** – ten, který nutně potřebujeme (lednice) nebo který nám zvýší příjmy v budoucnu (byť k pronájmu)
- Úvěr jsme schopni splácet**
- Koupený majetek nám vydrží** – bude nám sloužit i po splacení úvěru

ŠPATNÁ PŮJČKA

- a) **Úvěr na zbytné věci** – nepotřebujeme je hned, proto si na ně můžeme našetřit (dovolená, druhá TV)
- b) **Úvěr kvůli úvěru** – nikdy si nebereme půjčku, abychom splatili dřívější půjčku
- c) **Úvěr se špatnými podmínkami** – hledáme nejvýhodnější podmínky

Předlužení

= stav, kdy dlužník není schopen splácet splátky ze svého příjmu

- po odečtení výdajů za běžné životní náklady nám nezbyde dostatek peněz ke splácení

Podle čeho porovnávat úvěry?

- výše částky, kterou můžeme získat
- na co lze úvěr použít
- na jakou dobu můžeme úvěr získat
- zda je nutné úvěr nějak zajisti
- zda je možné úvěr předčasně splatit

RPSN = roční procentní sazba nákladů

- udává, kolik % z dlužné částky musíme uhradit za rok včetně všech poplatků

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/216411000100706/obsah/482055-zadluzeni-mladych-lidi>

Rodinný rozpočet

= plán finančního hospodaření domácnosti

- pomáhá nám získat kontrolu nad našimi financemi
- pomáhá předcházet finančním problémům

Příjmy

- Pravidelné** - mzda, kapesné, dividendy
- Nepravidelné** – občasné přivýdělky, dary, výhry, prémie

Druhy příjmů

- **AKTIVNÍ** = příjmy, na které vynakládáme svůj čas
- **PASIVNÍ** = příjmy plynoucí z našich investic (pronájem majetku)

Výdaje

- Povinné** = musíme je platit ze zákona, jejich neplacení je trestným činem (daně, splátky dluhů)
- Nezbytné** = jsou nutné k běžnému životu (výdaje za jídlo, bydlení, oblečení, dopravu)
- Zbytné** = zcela dobrovolné výdaje (zábava, nákup cigaret, alkoholu, luxusního zboží)

Rozpočet může být:

- **VYROVNANÝ**
 - Příjmy = výdaje
 - veškeré naše výdaje jsou pokryty našimi příjmy
 - nešetříme nic navíc, ale nemusíme čerpat z rezerv
- **PŘEBYTKOVÝ**
 - Příjmy > výdaje
 - Příjmy převyšují výdaje, vytváříme rezervy
- **SCHODKOVÝ**

- Příjmy > výdaje
- výdaje jsou vyšší než naše příjmy, musíme tedy čerpat naše rezervy
- snižujeme výdaje a hledáme nové zdroje příjmů

Otázky na písemku v pátek 25.5.2018

1. Vysvětli, co to je dobrá půjčka.
2. Vysvětli, co to je špatná půjčka.
3. Co je to předlužení?
4. Co to je rodinný rozpočet?
5. Na co dělíme příjmy rodinného rozpočtu?
6. Na co dělíme výdaje rodinného rozpočtu?
7. Jak můžeme přijít k penězům?
8. Jaký znáš druh spoření?
9. Co to jsou investice?
10. Jaký může být rozpočet?

Reklama

- příklad **masové komunikace** (směřuje od jednoho šířitele sdělení k velkému množství příjemců)
- z lat. *clamare* = křičet, volat
- cílem reklamy je:
 - **zvýšení prodeje**
 - **ovlivnit a přesvědčit** nás ke koupi zboží či upřednostnění nějaké služby
- vždy poukazuje na klady produktu
- druhy reklamy:
 - televizní
 - novinová
 - rozhlasová
 - plakátová

Video:

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10214728740-byt-v-obraze/209572233420007-reklama/>

Ochrana spotřebitele

<https://www.youtube.com/watch?v=mrbS2JNAse4>

reklamace

<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=http://dumy.cz/nahled/136915>

<https://dum.rvp.cz/materialy/reklamace.html>

elektrospotřebiče

<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=http://dumy.cz/nahled/142731>

<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=http://dumy.cz/nahled/73702>